

Millet Meclisi varın toplanıyor

Şehrimizde bulunan bütün vekiller bu akşamki trenle Ankaraya gittiler

İSTANBULUN ENÇOK OKUNAN GAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

6

AGUSTOS 1940
SALI

Numara: 335 Sene: 2
Tel: 23472 Posta kutusu: 214

Bir benzin tasfiyehanesi.

**Bombardıman
eolü
14 ton
bomba
atıldı**

Londra, 6 (A.A.) — Hava nezaretinin istihbarat servisi, Pazar akşamı Sterkrado'da bir suni benzin tasfiye fabrikası üzerine yapılan baskın hakkında şu malumatı vermektedir:

Gece yarısından Pazartesi sabahına kadar İngiliz bombardıman tayyareleri fabrikanın üzerinde uçmuş ve yüksek infilak ve ısıtıl karbilyetli 14 ton bomba atmışlardır. Yangın bombaları depolardan sıran petrole ateş vermiştir.

İlk hücumdan yarım saat sonra tayyareçiler yangının genişlediğini görmüş ve bomba atmağa devam etmişlerdir.

Baskının sonuna doğru alevler süratle yayılmakta idi.

Londra, 6 (A.A.) — Son aylarda yapılan hücumlar esnasında İngiliz tayyarelerinin Almanya ve Alman işgali altında bulunan ara-za üzerine 37 bin bomba attıkları bildirilmektedir.

**İngiliz
Japon
Gerginliği**

Japon gazetelerinin yazdığına göre:

**İngiltere
harp
Çıkarmak
istiyor**

Tokyo, 6 (A.A.) — "Stefani, İngiliz - Japon gerginliğinden bahseden gazeteler Londra hükümetinin bir harp vesilesi ihdas ettiğini, bu sebeple hükümetin İngilterede bulunan bütün Japon tebaasını derhal geri çağırması ve müsbet bir şekilde hareket etmesi lâzım geldiğini yazmaktadırlar.

Tokyo, 6 (A.A.) — İngiliz topkalarında tevkif edilen Japon tebaasından ve hariciye nezareti tarafından ittiha edilen karardan mahseden Japon matbuatı sükûneti muhafaza etmekle beraber kati bir harz hareket ittiha edilmemesine karar verildiğini yazmaktadırlar.

Haber verildiğine göre Londrada müzakerelere devam edilecek ve Japon hariciye nazırı "Matsuka", İngilterenin Tokyo sefiri Sir "Eragie", ile görüşmüştür.

İnönü Kampında bir Tür. havacı

İnönü kampında faaliyet

İnönü havaelilik kampı gün geçtikçe faaliyetini genişletmekte ve gençlerin müracaatı tehacüm mahiyetini almaktadır. Kamp, fazla talebe karşısında büyüktülecek ve memlekete binlerce havacı genç yetistirecek bir hale ifrag edilecektir.

Buradaki faaliyeti yakından göstermek üzere gazetecilerin de iştirak ettiği bir seyahat tertib edilmiş ve davetliler bu sabah 9'da kalkan bir trenle İnönüne hareket etmişlerdir.

İngilterede işsizlerin sayısı niçin çoğalıyor?

Londra, 6 (A.A.) — İngilterede kaydedilen işsiz adedi 17 hazirandan 15 temmuz kadar 60-431 fazlasile 827.166 ya yükselmüştür. Artış en ziyade kömür sanayinde dir. Bu artış kömür ihracat piyasa salarım ortadan kalkması yüzündendir.

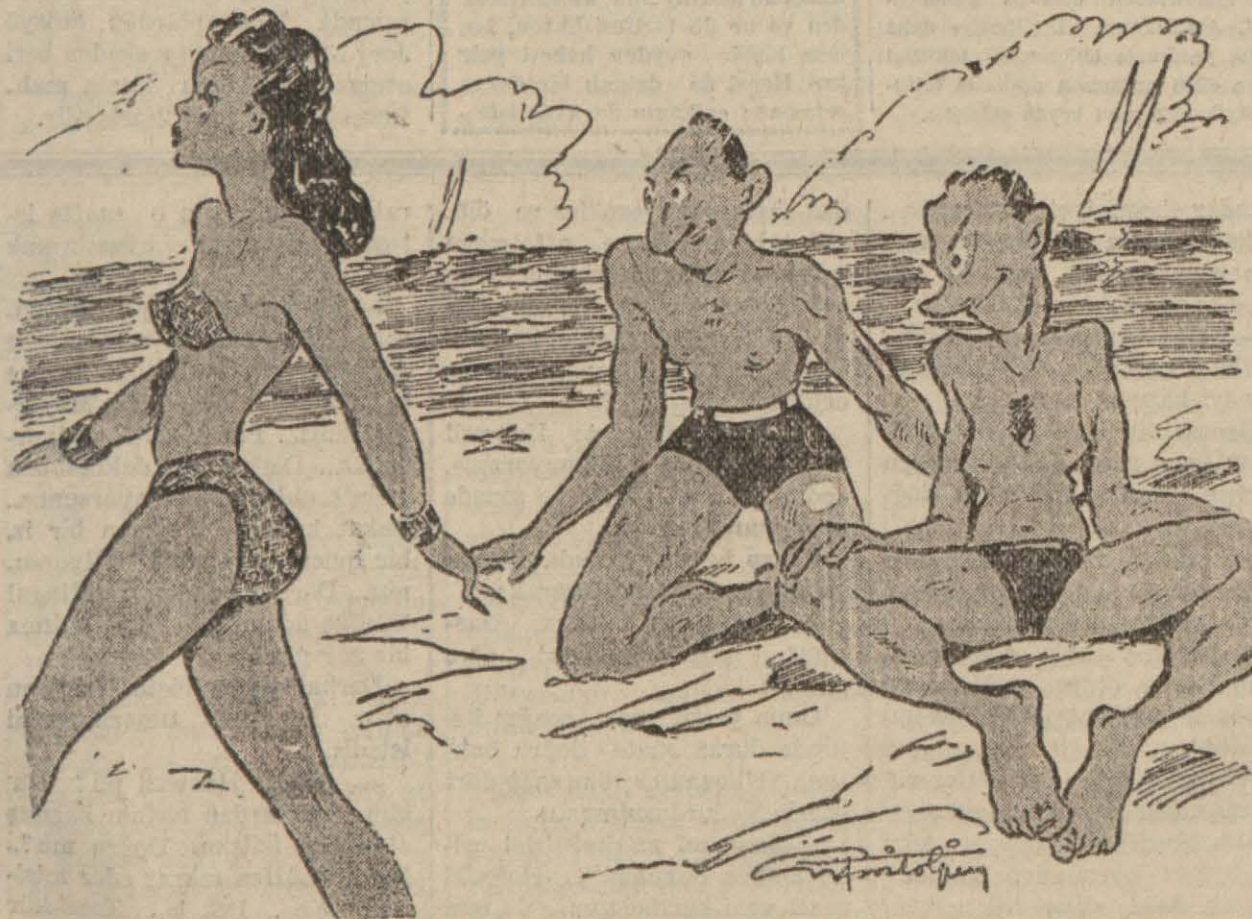
KAFKAS ATMACASI

Bu çok heyecanlı, meraklı, sürükleyici eserde, fedakârlığın, vatan ve hürriyet aşkının, macera ve cesaretin görülmemiş örneklerini bulacaksınız.

Yazan:

KADIRCAN KAFLI

Yarından sonra
Haber gazetesinde

- Çok zengin olduğunu söylüyorlar?
- Ne diyorsun?
- Yalnız elbiseleri için senede 10.000 lira harcıyor.

Gece Eğlenen İstanbul

Vali ve Belediye Reisi Lâtfi Kırca Taksim Gazinosu etrafında muharririmize konuşuyor

Taksim gazinosunda nasıl eğlenilecek

Vali ve Belediye Reisi bu mevzu etrafında muharririmize izahat verdi

(Yazısı 2 inci sayfada)

Prens ve karısı Prenses Jilyana

Holanda Prensi Bernard Çocuğunun yıl dönümü münasebetile bir nutuk söyledi

Londra, 6 (A.A.) — Hollanda Prensi Bernard, dün akşam söylediği bir nutukta kızı İrene'nin birinci yıl dönümünün memleket dışında geçen son yıldönümü olmasını temenni etmiş ve şöyle demiştir:

Sayırsız Hollandalı küçük prensese yıl dönümü hediyesi olarak yurdun süratle kurtulmasını temenni etmektedir. Memleket hâlâ işgal altında olmakla beraber Hollandalılar Felemenkin hanedanından ilelebet ayrılmayacağına kanidirlir.

Gerek Hindistanda, gerekse işgal altındaki topraklarda bulunan bütün Hollandalı ana ve babaların düşüncelerine tercüman olarak şunu söyleyeyim ki bize cesaret veren ve sonuna kadar mücadele hususundaki sarsılmaz azmimizi arttıran şey Hollanda gençliğinin mesut bir istikbal görmesi arzusudur.

Ekmek derdi

Yeşilköyde mide hastalıkları çoğaldı

Usküdarda ve bazı semtlerde halk büyük müşkülata maruz kalıyor

Belediye bu sabah yeni kararlar verdi

Son günlerde muhtelif semtlerdeki fırınların hamur ve bozuk ekmek çıkarmalarından ve bilhassa akşam üzeri biraz geçtikten sonra fırınlarda ekmek bulunmamasından şikâyetler çoğalmıştır. Şikâyetlerin en fazlası Yeşilköy, Üskü- (Devamı 2 inci sayfada)

Malta üzerinde HARP Bir İngiliz tayyaresi düştü

İtalyada bir mahal, 6 (A.A.) — İtalyan ordusu umumî karargâhının 58 numaralı tebliği:

Malta semasında taarruzi bir keşif uçuşu esnasında avcı tayyarelerimiz düşmanın avcı tayyareleriyle muharebeye girişmiş ve bir düşman tayyaresi düşürmüştür. Bütün tayyarelerimiz üstlerine dönmüşlerdir.

Şimali Afrikada ileri unsurlarımızın Bingazi hududunun ilerisinde giriştikleri bir muharebe neticesinde düşman bozguna uğramıştır. İki hücum arabası igtinam edilmiştir. Diğer iki araba da tahrip edilmiştir.

Şarkî Afrikada keşif tayyarelerimizden biri dönmemiştir.

Kulağıma Gelenler

Şişeciler birliği

BEYNELMELEL Şişe Kılı. Bu ismini duyarsanız boş şişeler alan yahudilerin bir cemiyet kurduklarını zannetmeyin. Bu, tahmin ettiğinizden daha büyük ve geniş bir teşkilatın ismidir.

Bu birliğin azası Şiliden Alaska'ya, Siberyadan Avustralyaya kadar bütün Büyük Okyanus sahillerini kaplamaktadır. Oralarda yağsı yağlar ve bu kılıbe girenler, biri birlerine mektup yazıyorlar ve şişelerine içine koyup denize bırakıyorlar. Sonra sahillerde bekdeşip şişe avlamaya koyuluyorlar.

Klubü ilk kuran albay Edvard isminde Avustralyalı bir bahriyeli'dir. 1926 senesinde bir gün on iki dil üzerine yüzlerce mektup yazıyor ve bunları şişelere koyup denize bırakıyor. Bazısına aylardan, bazısına senelerden sonra cevap alıyor. Bu iş hoşuna gidenler aynı şekilde hareket ediyorlar ve bir ilk teşekkül ediyor.

Türk - Alman Ticaret anlaşması

Yarım Millet Meclisinin tasvibine arz olunuyor

Gönderilecek mallar mukabilinde Almanyadan ne gibi maddeler alacağız

Ankara, 7 — Türkiye-Almanya ticaret anlaşması İktisad ve hariciye encümenlerine verilmiş tir. Lâyiha meclisin yarınki toplantısında müstaceliyet kararı alınarak müzakere olunacaktır.

Anlaşmayı tatbik için muhtelit bir komite teşkil olunacaktır. Memel arazisi, Danzig, Şarki Prusya vilâyetleri ve Katovic da hil olmak üzere Raystan gelen veya oraya gönderilen mallar, Almanyadan gelmiş veya oraya gönderilmiş addedilecektir.

Karşılıklı ihracat sırasında bir buçuk milyonluk bir fark olursa alacaklı memleket ihracatı durdurmak hakkını haiz olacaktır. Anlaşma iki tarafca tasdik edildikten sonra meriyete girecektir. Anlaşma müddeti bir senedir. Müddet bitmeden üç ay evvel iki hükümet ticarî mübadelelerinin yeni tanzim esaslarını hazırlamak üzere temasa geçeceklerdir.

Anlaşmaya bağli olan üç liste vardır. Birinci listeye göre Almanyaya göndereceğimiz mallar şunlardır:

12900000 liralık arpa, 5000000 liralık darı, 1500 bin liralık yağlı tohum, 1500 bin liralık zeytinyağı, 300 bin liralık prina yağı, 1 milyon liralık tiftik, 50 bin liralık keçi kılı, 200 bin liralık zımpara, 40 bin liralık keten, 30 bin liralık ipek döküntüleri, 1 milyon liralık deri, 600 bin liralık palamut, 600 bin liralık palamut hulasası.

Bu listenin kaymet yekünü 9 milyon 230 bin liradır. Bu birinci listeye dahil Türk mallarının ihracı takdirinde Türkiye'ye sevilecek mallar arasında 39 adet Krup lokomotif, demir köp-

Japonyada denize atılan bir şişe üç sene sonra Şili sahillerinde birinin eline geçmiş. Alaskadan atılan şişeler ekseriya Avustralyada yakalanıyor. Bu suretle denizin ce' reyanı hakkında da bir fikir ediliş oluyor.

Sarayda yaşayan köylü ile ineği

BİR tarih sayfasında okunmuştur:

1880 senesinde, Çar İkinci Alek. sandr'm Petersburgdaki kışlık sarayında bir sulkast oluyor. Meğhul bir kimse tarafından konulan bir bomba patlıyor ve çar hayatını ancak bir tesadüfle kurtarıyor.

Bunun üzerine, sarayın dört bir köşesini arıyorlar, saraydaki eşyarengiz 1001 odayı birer birer açıp bakıyorlar.

Sulkast failini bulamıyorlar ama, bu araştırma saray mensuplarına mühim bir şey keşfettiriyor:

Sarayın bin bir odasından birinde bir köylü ile bir inek buluyorlar. Meğer köylü ineği ile burada senelerdenberi yaşamaktaymış da kimsenin haberi yokmuş!

Öğretmen okullarına talebe alınacak

Maarif Vekilliği bu hususta talimatname hazırladı

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da öğretmen okullarının kadro boşluğu nisbetinde parasız yatılı talebe alınacaktır. İsteklilerin şu şartları taşınmaları lâzımdır:

- Türk olmak,
- Ulusal duygusu öğretmenler kurulunca tesbit edilmiş olmak,
- Yaşı (birinci sınıf için 15 - 19,

Ekmek derdi

(Başarafa 1 inci sayfada) dar ve diğer bazı sayfiye yerle, rindeki firmalar üzerindedir.

Yeşilköy halkında 72 kişi aynı köyün karakoluna müracaat etmiş ve isimlerini yazdırarak köyde bulunan bir tek fırın pigmemiş ekmek satıldığından ve geç vakitler ekmek bulunmadığından şikâyet etmişlerdir.

Yeşilköy halkı arasında hattâ bu yüzden mide rahatsızlıkları bile çoğalmıştır. Köyde bir tek fırın bulunmaması sebeb, evvelce mevcut diğer fırın sahiplerinin aralarındaki rekabeti kaldırmak maksadile ortak olmaları ve bir tek fırın işleterek masraflarını azaltmak istemeleridir. Böylelikle şimdiki istedikleri gibi ve istedikleri zaman ekmek çıkarmaktadırlar. Halk da başka fırın bulunmadığından mecburen bozuk ve hamur olan bu ekmekleri almaktadır.

Diğer taraftan son zamanlarda Üsküdar semtindeki firmalarda da geç vakitler ekmek bulunmamağa başlamıştır.

Birkaç akşamdır bu yüzden hâdiseler olmakta, ekmek bulamayan halk firmaların önüne biriktirmektedir. Üsküdar kaymakamı bir kaç defa firmalara emir vererek mülş kullatla yeniden ekmek pişirtmiştir. Şehrin daha birçok semtlerinde bu şekilde bir ekmek derdi sürüp gitmektedir.

Bu sabah belediye erkânile yaptığımız temaslara neticesinde bu hususta tahkikata başlanmıştır.

Belediye her tarafa ve bilhassa şikâyetlerin yapıldığı semtlerdeki firmalar üzerinde âni kontroller yapmaktadır.

Karakovadaki yahudiler

Alman işgali altındaki şehirlere gönderiliyor

Berlin, 6 (A.A.) — Alman makamları Karakova'da bulunan bütün yahudilerin Alman işgali altındaki diğer şehirlere ve bilhassa Varşovaya nakline karar vermişlerdir.

İngiltereye gönderilecek elli destroyer

Vaşıngtonda hariciye müsteşarı Vels dü'n general Perşing (umumi harpte Avrupa'daki Amerikan kuvvetleri kumandanı) tarafından söylenilen ve İngiltereye eski Amerikan destroyerlerinden ellisinin gönderilmesi, Amerikanın İngiltereye daha büyük yardımda bulunması teklifini ihtiva eden nutkunun dikkatle tetkike lâyık olduğunu beyan etmiştir.

ikinci için 16 - 20, üçüncü için 17 - 21) olmak.

d) Ruhi ve bedeni sağlamlığı, en yakın bir hastane sağlık kurulu tarafından tesbit edilmik,

e) Ortaokuldan pekiyi veya iyi derecede mezun olmuş bulunmaları, lise sınıfları talebesi ile öğretmen okulları meslek sınıfları gündüzlü talebesinden sınıfları pekiyi veya iyi derecede geçmiş olanlar,

3 — Öğretmen okullarına girmek isteyenler mezun oldukları veya kayıtlı bulundukları okullara müracaat edeceklerdir.

4 — Bütünlümelî, talebenin müracaatları kabul edilmeyecektir.

5 — Öğretmenler kurulu 4 Eylülde toplanarak müracaat eden talebenin vaziyetini tetkik edecek ve iki namzet seçerek bunların işlerini imzalayacaktır. İstenilen şartlara uygun namzet bulunmadığı takdirde keyfiyet bir zabıtla tevsik edilecek ve bu zabıt Vekillere gönderilecektir. Muhtelit okullarda namzedin biri kız talebeden olacaktır.

6 — Namzedin sağlık raporunu, belgelerini noksansız olarak havi olan dosya 6 Eylül cuma günü okşama kadar behemehal postaya

Bir nokta

Nerede kararlar; Nerede % 10 lar?

BELEDİYE Daimi Encümeni tarifeler cümlesinden olmak üzere 15 gün kadar evvel yüzde 10 garson ücretlerini de kaldırmıştır. Fakat bu hafta öğreniyoruz ki, yüzde 10 lar tekları ipka olunmuş. İktisat Müdürliğinden sebebini sorduğumuz zaman verilen cevap şu oldu:

— Yüzde on garson ücreti serbest rekabete terk edilmiştir. Şu "serbest rekabet", ne demek rica ederiz?

Yüzde on garson ücreti öyle bir paradır ki, onu almıyacak garson ve müessesesi bir anka kuşundan farkıdır. Belediye yüzde on garson ücretini serbest rekabete terk etmekle ne yapmak istiyor? Gazinocuların bazılarının yüzde iki, bazılarının yüzde bir yahut yüzde 4 ve 5 alacaklarını mı zannediyor. Serbest rekabet!.. Bu lâfız. Hem, belediye Daimi Encümeni on beş gün evvel verdiği bir karardan bir hafta sonra nasıl vazgeçer?..

Ayrıca ne gibi mülâhazalarla vazgeçebilir?.. Eğer söyledikleri gibi hakikaten serbest rekabeti tevhit için vazgeçmişlerse on beş gün evvel bunu niçin düşünemediler? Ve halkı yanar döner fenelerine çevirdiler?..

İşin hakikati şudur ki koca bir İstanbul halkı yapıdan bütün bu işlere karşı mebhut ve ebkemdir.

Ne halkın ne gazinocuların, hattâ ne belediyenin, ne tarifelerden ve ne de tarifesizlikten, hulasâ hiçbir şeyden haberi yoktur. Hepsi de dalgah bir derya ortasında çalkanan duruyor istedi-

verilmiş olacaktır.

7 — Öğretmen okulluna kabul edilen talebe, bir taahhüt senedi tanzim ettirilip kabul edildiği okula götürülecektir. Okula kabul edilen namzede noterlikten tasdikli ve kefilli bu taahhüt senedini tanzim ettirerek beraberinde götürülmesi lüzumu ve aksi takdirde okula alınmayacağı anlatılacaktır.

Polonya ve İngiltere

Yeni bir askeri anlaşma yaptılar

Bütün ordu masraflarını İngiltere verecek

Londra, 6 (A.A.) — Salâhiyetar mahfillerin öğrendiğine göre, dün Polonya kuvvetlerinin İngiliz kuvvetleriyle teşkiki mesaisi esaslarını tesbit eden bir askeri anlaşma imza edilmiştir.

Anlaşmayı İngiltere adına B. Çöçil ve Lord Halifaks, Polonya adına da Polonya başvekilli, ordu başkumandanı ve hariciye nazırı imza etmişlerdir.

İngiltere hükümeti, Polonya kuvvetlerinin masraflarını temin için icabeden tahsisatı verecektir. Polonya tayyarecileri İngiltereye gelen Polonya subay ve pilotları arasından alınacaktır. Bunlar İngiliz tayyarecileri hakkında tatbik edilen muameleye tâbi olacaklar, teçhizatları İngiliz hava kuvvetleri tarafından verilecek ve talimleri de bu kuvvetler tarafından temin edilecektir. Uniformaları İngiliz üniformasının aynı olacak, yalnız Polonya işaretini hâmil bulunacaktır.

Polonya kara ordusu askerleri İngilterede ve orta doğudaki kıtaat arasından alınacak. İngiltere kraliçesi dahilinde ikamet eden Polonya vatandaşları ile diğer memleketlerden gelecek gönüllüler arasından alınacaktır. Bu askerler müstakil ve hâkimiyet hukukunu haiz Polonya cumhuriyetinin ordusunu teşkil edecek ve Polonya kumandanının ve mütefrik orduların başkumandanı sıfatile de İngiliz başkumandanlığının emrinde hareket eden tek teşekkül olacaktır.

Kara ve hava ordusunun subay ve erleri Polonya cumhuriyetine sadakat yemini edeceklerdir.

Fransız nazırı Mandel tevkif edildi

Vişi, 5 (A.A.) — Eski dahiliye nazırı olup harp mesulleri arasında bulunanlardan Möşyö Jorj Mandel, mütarekeden beri oturmakta olduğu Fasta mahfuzen buraya getirilmektedir.

Haber Hulasaları

DAHİLDE:

* Milli Piyango yarın saat 18.30 da Fenerbahçe stadında otomatik kura ile çekilecektir.

Stadda bütün hazırlıklar tamamlanmıştır. Keşide çekilme değişikliği yapılmıştır. 40 tane bin liralık ikramiye altı dolaptan 40 defa top düşürmek suretili, yani ayrı ayrı numaralara isabet ettirilecektir. Keşidede hiçbir bandosu da bulunacaktır.

HARİÇTE:

* Yüksek Sovyet şurası dün toplantı ve Letonyanın Sovyetler Birliğine itihak için yaptığı teklifi 10 tıfalka kabul etmiştir.

Trakya'da yol inşaatı

Trakya yol sebekesinin tesviyesine, bozulmuş ve eskimiş yolların tamirine ve mevcut yollar arasında birkaç iltisak yolu ile irtibatlar tesisine program dahiresinde başlanmıştır. Bu program, 941 yılmada ikmal olunmakla beraber, kısmi âzamî bu sene tahakkuk ettirilecektir.

İstanbuldan Edirneye giden asfalt yoldan başka, İstanbuldan Istanca üzerine Kırklareli ve Edirneye ikinci bir ana hat inşa edilmektedir. Ayrıca inşa edilmekte olan Halkalı - Çerkeş yolu da Trakyanın şimal ve cenup tulânı yollarının ortasında kalan köy ve kasabaları İstanbul ve Trakyanın diğer mmtakalarına bağlanacaktır.

İstanbul - Edirne asfalt yolunun Büyükkarıştıran mevkiinden Tekirdağ istikametine ayrılan yol, bir taraftan Keşana, ayrıca bir iltisak hattı ile kısa istikametten Geliboluya müntehil olmaktadır. Trakyanın şimal, cenup istikametine, Edirne - Havza - Uzunköprü - Keşan - Gelibolu - Eceabat yolu inşaatı büyük bir faaliyetle devam etmektedir. Bu sene yolların işkellelere bağlantılarının temin edecek olan (Ereğli - Seymen) (Şarköy - Gülcük) gibi iltisak yolları ile esas yollar arasındaki müteaddit arzani yollar sebekeyi tamamlayacaktır.

Tütün ikramiyeleri veriliyor

Begliktaş Askerlik Şubesinde: 1 — Begliktaş şubesinde kayıtlı malûl subay ve eratla şehit yetimlerinin tütün ikramiyeleri aşağıda yazılır: Rihlerde Begliktaş kazası kaymakamı hımda verilecektir.

2 — İzdihdan sebebiyle verilmemek üzere herkesin cüzdanında yazılı marmaralara göre saat (9) dan (12) ye kadar müracaat etmelerini rica ederiz.

7 Ağustos 940 Çarşamba günü malûl subaylar, 9 Ağustos Cuma günü malûl erler, 13 Ağustos Salı günü şehit yetimleri, 14 Ağustos Çarşamba günü malûl subaylar, 16 Ağustos Cuma günü malûl subaylar, 23 Ağustos Cuma günü malûl erler, 20 Ağustos Salı günü şehit yetimleri, 21 Ağustos Çarşamba günü malûl subaylar, 23 Ağustos Cuma günü malûl subaylar, 27 Ağustos Cuma günü malûl erler, 27 Ağustos Salı günü şehit yetimleri, 28 Ağustos Çarşamba günü şehit yetimleri, 2 Eylül 940 Salı günü malûl subaylar, 3 Eylül 940 Çarşamba günü malûl erler, 5 Eylül Cuma günü şehit yetimleri, 9 Eylül 940 Salı günü şehit yetimleri.

Dörtler Kulübü

Yazan: Ağata Kristi — 6 — Nakleden: M. Enön

Müfettiş cansız yatan adamın yüzünü görünce şaşırır:

— Durun... Bakayım... Bu suratı ben nerede görmüştüm?... Sonra kendimi hafızası kuvvetli bir adam sanırdım... Fakat sahil Bu Mayerling'in ta kendisidir! — Mayerling de kimdir?... Kimdi bu adam?

Entelicehs servis mensuplarından. Beş sene evvel Rusyaya gitmişti. Bir daha da ondan haber alınamamıştı.

Yapp çıkıp gittikten sonra Puaro:

— Hersey yolunda, dedi. Fakat onun tabii bir ölüme uğramış olduğuna kaniim!

Bir müddet ölümlün yüzüne baktı. Hafif bir rüzgâr perdele-

ri kıprdatınca Puaro derhal başını kaldırdı:

— Onu yatağa yatırdığımız zaman, pencereleri açmış mıydı nız Hastings?

— Hayır. diye cevap verdim. Hatırladığıma göre hepsi kapalıydı.

— Kapalıydı ha? Şimdi açık olmalarının manası ne olabilir acaba?

— Oradan birisi girmiş olabilir!

Puaro dalgın ve mihaniki bir surette:

— Olabilir! dedi. Aradan bir iki dakika geçti. Sonra:

— Ben bunu düşünmüyordum. Hastings. Eğer pencerelerden yalnız bir tanesi açık olsaydı

o kadar ehemmiyet vermezdim... Fakat ikisinin de birden açık olması çok garip. dedi. Ve birdenbire yandaki odaya koştu.

— Salonun penceresi de açık... Halbuki onun kapalı olduğunu çok iyi hatırlıyorum... A..

Cansız vücudun üzerine eğildi ve uzun uzun ağzını gözden geçirdi. Sonra birdenbire doğruldu:

— Ağzını tıkaşlar, Hastings, ağzını tıkaşlar ve sonra da zehirlemişler!

— Aman yarabbil diye bağırdım. Fakat otopsi neticesinde herhalde hakikat meydana çıkacaktır.

— Hayır. Ondan bir netice alınamayacak. Zavallıya asid siyanidrik teneffüs ettirmişler. Ağzı bağlyken burnundan koklatmışlar. Asid siyanidrik çok ucuçudur. Kuvvetli bir acıbadem kokusuna maliktir. Kendilerine bir ipucu verecek bir koku izi olmadan doktorlar hiç bir şey-

den şüphe etmeyecekler ve ölümlü tabii sebeblere atfetmeğe çalışacaklardır. Demek bu adam entellicens servise mensupmuş ve beş sene evvel Rusyaya gittikten sonra ortadan yokolmuş değil mi, Hastings?

— İkişendenberi Hanwell tımarhanesinde bulunuyormuş, dedim. Fakat öteki üç senede ne yapmış?

Puaro başını salladı. Sonra bir kolumdan yakalayarak:

— Saatinize bakınız, Hastings, saate bakınız! diye bağırdı.

Onun yattığı yere, ocağın üstünde duran saate doğru baktım. Yelkovanlar tam saat dört üzerinde durdurdurulmuştu.

— Mon ami azizim! Birisi yelkovanlara dokunmuş... Halbuki saati yeni kurmuşum. Ve tam üç gün işlemesi lâzımdı. Şimdi meseleyi anlıyor musunuz?

— Fakat buna ne lüzum vardı? Araştırmaları neticesiz bir-

rakmak, cinayetin o saatte işlendiği zehabını uyandırmak için mi?

— Yokcanım... Şöyle düşüncelerinizi toparlayınız, Mon Ami, fikir hüceyreslerinizi harekete getiriniz... Meselâ siz Mayerling'iniz... Bir gürlütlü işitiyorsunuz... Derhal son dakikanızın gelmiş olduğunu anlıyorsunuz... Fakat herseye rağmen bir iz, bir ipucu bırakmak istiyorsunuz... Dört.. 4 rakamı, Hastings! "Cellât adam"!.. Dur aklıma bir şey geldi!

Derhal salona koştu. Telefonu açtı. Hanwell tımarhanesini istedi:

— Alo!.. Hanwell mi? Bugün hastalardan birinin kaçmış olduğunu isittim. Doğru mu?.. Nasıl? Lütfen tekrar eder misiniz? Ya... Pekâlâ.. Teşekkür ederim!

Mikrofonu yerine koydu ve bana döndü:

— Anlıyor musunuz, Has-

tings? Tımarhaneden kimsenin kaçmamış!

— Ya buraya gelen adam? Gardiyan?... diye sordum.

— İşte... Ben de onu düşünüyorum ya... Acaba...

— Omydu yoksa?

— Evet, numara dört! "Cellât adam" di!

Hayretle Puaro'nun yüzüne baktım. Birkaç dakika sonra kendime gelince sordum:

— Neyse! Kendisini tanımak kabil... Kolay kolay ayrıt edilebilecek bir kız vardı.

— Öyle mi zannediyorsunuz azizim? Ben sizin fikrinizde değilim. İri yarı, kırmızı suratlı, palabıyıklı ve kalm sesli bir adamdır... Fakat bu anda bu hususiyetlerinden Hepsi ber- taraf etmiştir... Gözlerine, kulaklarına, dişlerine bakmalısınız!.. Fakat şimdi onu kolay kolay tanımak mümkün olmayacak...

(Devamı var)

AJANSIYALARIN
DİLİYıpratma
Harbinde
iki tarafın
Vaziyeti

İngiltere ve Almanya karşılıklı tayyare bombardımanlarına devam ediyorlar. İngiliz menbalarından gelen haberler bombardımanların Almanya'da büyük bir hasarata sebep olduğunu bildiriyor. Aynı menbalar göre son birkaç ay içinde İngiliz tayyareleri Almanya ve Alman işgali altında bulunan topraklara 37000 bomba atmışlardır. Buna mukabil Alman tayyarelerinin aynı müddet zarfında İngiltere'ye attıkları bombaların adedi 7000 dir.

İtalyan gazetecisi Gayda, Mihver devletlerinin İngiltere'ye karşı yıldıran harbi yapmaktan vazgeçtiklerini bildiren geçen günkü makalesinde İngiltere harbinin hakikatte çoktan başladığını ve bu harbin tayyare ve denizaltı hücumlarıyla bir yıpratma harbi olduğunu bildirmişti. Yukarıki rakamlar eğer doğru ise ve mihver devletleri Gaydanın bahsettiği şekilde harbe karar vermişlerse hakikatte İngilterenin Almanya'ya karşı yıpratma harbine giriştiği ve bunda muvaffak olmağa da başladığını kabul etmek lazım gelecektir. Çünkü Almanya, İngiltere'yi yıpratmağa çalışırken Alman tayyareleri 7000 bomba attıkları halde İngiliz tayyareleri buna 37000 bomba ile mukabele ederlerse Almanyanın beş misli fazla yıpranmış olduğunu kabul etmek zarureti hasıl olacaktır.

Bu rakamlar, İngilterenin hava silâhı bakımından eskisine nazaran çok kuvvetlendiğini de isbat etmektedir. Eğer Londranın bildirdiği gibi şimdiden müsavat temin edilmişse faikiyet elde edildikten sonra bombardımanların daha çok müessir olacağını kestirmek zücc bir şey değildir.

Uzak Şarktaki
İngiliz Donanması

Tas Ajansı Danimarkada çıkan ve heyecanlı havadisler vererek tanınmış bir gazeteye atfen Singapur üssünde bulunan İngiliz donanmasına Akdenize gelmekte olduğunu haber veriyor. Danimarka gazetesine göre donanma, silâh yüklü ticaret gemilerinden mürekkep büyük bir kafil ile birlikte, şimdiden Hind Okyanosunun garp kısmındadır ve Kızıldenize doğru seyretilmektedir.

Havadisin mühim olduğu aşikâr... Doğru çıkarsa İngiltere, Hung-Kung ve Birmanya yolu ile millî Çin hükümetine silâh sevkiyatını durdurmak hususunda Japonya ile anlaşılıktan sonra bu anlaşmaya güvenip oradaki deniz kuvvetlerini Akdenize çekiyor de-

mektir. İhtimal, anlaşmayı müteakip İngiltere Singapur üssünde bulunan donanmasına Akdenize geçmeleri emrini vermiş, donanma hareket etmiş ve şimdiden Hind Okyanosunun garp kısmına gelmiştir.

Fakat İngilterenin Japonya tarafından tam mânâsıyla rahat ve huzur içinde kalamıyacağı son iki üç günün hâdiselerin gösterdiğine göre donanmanın — eğer hakikaten yola çıkmışsa — geri dönmesi beklenebilir.

Fakat bizce bu havadis karşısında en kuvvetli ihtimal şudur:

İngilizler Tarablusgarp - Mısır hududunda İtalyanların adetçe faik vaziyette bulunduklarını itiraf ediyorlar. Vaziyeti düzeltmek maksadıyla — meselâ Hindistan — takviye kıtaları sevk etmiş olabilirler. Danimarka gazetesinin haber verdiği filonun bu kıtaların irkâp edilmiş oldukları ticaret gemilerini himayeye memur kuvvetli bir donanma olması muhtemeldir.

Fransada eski dahiliye
nazırının tevkifi

Vişiden gelen bir telgraf son harp kabinelerinden birinde dahiliye nazırlığı yapmış olan Mandel'in Fasta tevkif edilerek mahfuz Vişide getirildiğini haber veriyor. Mandel Fasta bulunduğu sıralarda orada İngiliz istihbarat nazırı ile müzakerelere girişmekle itihâm edilmiş, bunun üzerine Londrada bir tebliğ çıkarılarak İngiliz istihbarat nazırı tayyare ile Fasta gitmiş olmakla beraber Mandelle görüşmeden döndüğü bildirilmişti. Tevkif sebebi olarak ihtimal bu da gösterilmekle beraber asıl sebebin "1939 harbinin mesulü", nû aramak gayreti olduğu şüphesizdir.

Filvaki Peten hükûmeti şimdi harıl harıl harp mesulü aramaktadır. İngilizler bu gayrette Almanyanın arzusunu seziyor ve Almanyanın maksadı şu olabileceğini söylüyorlar:

"Fransada Peten hükûmeti harbin mesulü olarak Fransız devlet adamlarını gösterirlerse 1939 harbinin bütün mesuliyeti Almanyanın üzerinden kalkıp Fransa ile beraber İngilterenin omuzlarını yükleyecek, Almanya tertemiz kalacaktır."

F. K.

Bu sabahki yangın

Bu sabah saat 3,30 da Hasekide Hobyar mahallesinde Güzelsetreli sokagında bir yangın olmuş, ikiser katlı 6 ev tamamen yanmıştır.

Yangın 10 numaralı Ahmede ait ahşap evden çıkmıştır.

Gece Eğlenen İstanbul

Taksim
gazinosunda
Nasıl eğlenilecek

Vali ve Belediye Reisi bu mevzu etrafında muharririmize izahat verdi

İstanbulun eğlence yerlerini araştırırken, yakında bütün eğlence yerlerinin üstünde bir kıymet arzedecek olan "Taksim Belediye Gazinosu"nda nasıl eğlenileceğine merak etmek kabil mi?

SON DAKİKA okuyucularına bu hususiyeti anlatılabilmek için iki gün önce hepinizden evvel oraya gittim.

İyi ki gitmişim.

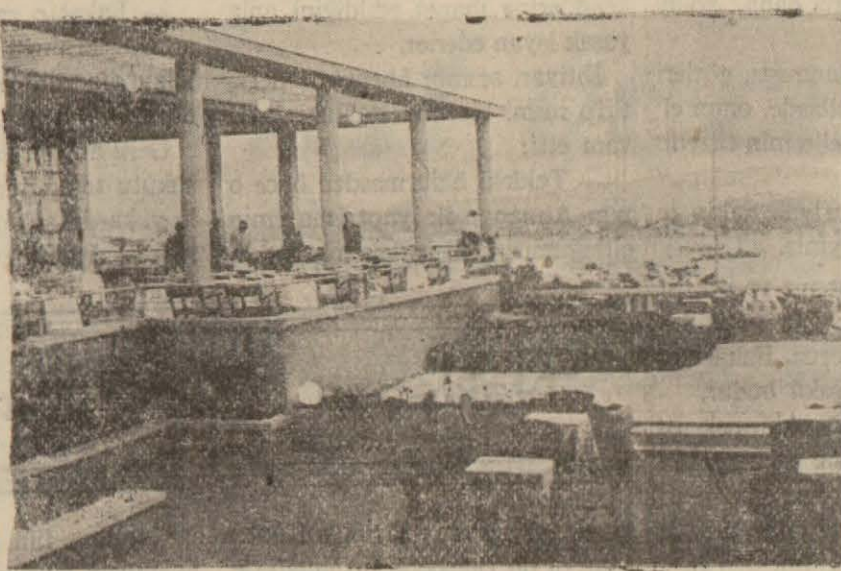
Açılış merasimi olması dolayısıyla Vali ve Belediye Reisi Dr. Kırdar da oradaydı. Davetliler arasında Dahiliye, Münakale, Maarif Vekilleri; birçok mebuslar, polis müdürü. Vali ve belediye reis muayinleri ve şehrimizin edib, gazeteci, tüccar, doktor, sanatkar ve idare adamı olmak üzere tanınmış simalarından birçoğu orada bulunuyordu.

Nihayet tam dokuzda Reisicumhur Millî Şef İnönü refikalarıyla birlikte gelerek bu davete ve merasime en yüksek şerefi verdi.

Taksim Gazinosunu inşa etmek, arkadaşım Cemal Nadirin dediği gibi "Kurak bir mıntakada bir çeşme yaptırmak", kadar hayırlı bir teşebbüs olmuştur. Bu teşhisin değerini, zaman geçtikçe İstanbul halkı da takdir edecektir. Değil yalnız İstanbul halkı, buraya yolu düşecek bütün memleket halkı, Balkanlardan ve Avrupanın diğer yerlerinden gelecek misafirler de takdir edecektir.

Esasen maksat bu! Oramın ideal bir hafif eğlence sistemi ile idare ederek herkese hoş göstermek, boş vakitlerimizi, kesenin dibine darı ekecek insafsız bir masrafa değil, günlerce tadı damağımızda kalacak hakikî bir neşeye boğmak istiyorlar.

Gazinonun Boğaza bakan geniş alt kat taracasında Vali ve belediye reisi ile konuşuyorduk. Kendisinden bu gazinonun mahiyet ve istikbali hakkında hayli malûmat edindim.

Taksim Gazinosunun dış görünüşü

Yazan:
Hikmet Münir

Dr. Kırdara sordum:

— Burası nasıl bir yer olacaktır?

Vali Kırdar, her zamanki enerjik ve samimi ifadesiyle:

— Her şeyden evvel "Birinci sınıf, bir yer olacaktır, dedi. Müziğinden en küçük malzemesine, yemek servisinden kapı hizmetine varıncaya kadar her cihette birinci sınıf bir hüviyetle çalışmak kararında olan bir yer.

— Yiyecek, içecek fiyatlarının ne suretle tesbit edilmesine müsaade ettiniz?

— İşte orası farklı. Her şey birinci sınıf. Her şey lüks... Fakat yiyecek, içecek fiyatları daha aşağı, daha ehven olacak. Meselâ başka birinci sınıf yerlerde tabiidat 125 kuruş mıdır? Biz burada aynı şeyin 90 kuruşına verilmesine müsa-

Fransada birikmiş olan
posta paketleri

İtalyanın harbe girmesinden ve Parisin Almanlar tarafından işgalinden sonra Fransız postaları kapanmıştır. Bundan dolayı Fransa ile mektuplaşmak kabil oluyordu. Son günlerde Fransadaki postaneler yeniden açıldığından eskiden birikmiş olan mektuplarla yeniden gönderilenler bu sabahki konvansiyonel trenine raptedilen posta vagonu ile şehrimize gönderilmiştir.

ade ettik. Diğer konsomasyon fiyatları da aynı nisbet üzere kararlaştırıldı.

— Garsonlardan bazılarının Türkçe konuşmadıklarını görüyorum.

— Hepsini değil... Buraya ancak % 10 nisbetinde dışardan garson getirilmiştir. Onların da ekserisi Türkçe bilen Romanlardan intihap edildi. Bu garsonları getiren

memizden maksat, şehrimizde ihtisaslı garson yetiştirmektir. Bunlar burada hem hizmet edecek, hem beraberlerinde çalışacak olanlara birinci sınıf Avrupa gazinoları müstahdemini ölçüsünde garsonluk öğretecektir.

— Ecnebi artistlerin de getirildiğini ve daha getirileceğini öğreniyoruz. Bunlar, şehrimizde ecnebi artist çalışmak memnuiyeti ile nasıl telif edilebiliyor?

— Şehrimize ecnebilerin girmesinadair bir memnuiyet yoktur. Ancak barlarda çalışacak artistlerin Türk olmasına dair bir kanun vardır. Fakat bu kanun gazino ve restoranlara şamil değildir. Burası bir gazino olduğuna göre diplomalı ecnebi artist çalışabilecektir. Fakat bu binanın altında bir bar hazırlanıyor. Orası açılırsa getirilen ecnebi artistler orada çalışamayacak, yalnız Türk artistleri çalışacaktır.

Yine Valimizden öğrendiğime göre buraya en mükemmel Avrupa takımları avarında bir caz orkestrasının getirilmesi de muvafık görülmüştür. Ucuzluk, asla değişmeyecek, halkın rağbeti azami derecede artsa; gazino müşterileri dolup taşsa da, yine aynı ehven fiyatlar devam edip gidecek.

Ucuz fiyat, midneyi bozmayacak yemek ve içki, bol ve birinci sınıf neşe... Buna İstanbul ne zaman danberi teşneydi!

Vakit ve zaman müsaade ederse İstanbul halkı güzel bir belediye metin daha zevkine varabilecek demektir.

AGIZ TADİLE
İSTEMEK!..

ZAVALLI Polonyalıların uğradıkları felâketten sonra Bank devletlerinin kendi ellerile teslim olmalarına hayret edenler oldu. Bu hâdiseye bana şu fıkrayı hatırlattı:

Vaktiyle Edirne valisinin oğlu nasılsa çeribaşım kızına tutulur. Oğlunun deli divane olduğunu gören vali çeribaşıya bir adam yollar; bu adam şu sözlerle kız ister:

— Efendim, vali paşa arzı hürmet ettiler, kerimel iffet vesimesi leri hanımefendiyi mahdumlarına almak istiyorlar, muvafakatınızı rica için bendenizi hakıpayınıza ırsal eylediler. Ne emir ve irade buyrulur?

Çeribaşı bu sözlerden bir şey anlamaz ama, valinin kendisinden bir şey rica ettiğini hissederek ve çingenenin damarına çeribaşılık azameti de karışarak:

— Ben vali mali tanımam, defol oradan! diye adamı koğar.

Bu neticeden vali de, oğlu da çok müteessir olur; fakat çocuk bu sevdadan vazgeçmez. Nihayet (Delibaş) valinin karşısına çıkar, ben bu işi hallederim, der. Doğru çergeye gider, kapının önünde ortalgı titreten bir nara atar. Çingene hemen dışarı fırlar, Delibaş tabancasını çekerek:

— Ulan deyyus, ulan çingene, koca bir vali kızını oğluna istesin de vermiyesin ha! Kızı verecek misin, yoksa seni suracıkta köpek öldürür gibi yeri sererim mi?

Çingene korkusundan:

— Aman ağam, kızım da, canım da paşaya kurban, al götür, der. Delibaş:

— Ulan, ne haltetmeye bunu evvelden demedin de beni buralara kadar yordun?

Deyince, çingene:

— Efendim, sizin gibi işi böyle yoluyla, erkânile anlatan olmadı ki!.. Bana anlamadığım bir sürü söz söylediler, ben de onları koğdum...

Galiba Polonyalıları çeribaşı gibi kızlarını kendi elleriyle düşmanın koynuna sokmak istemediler. Fakat ne yazık ki yedi mahallenin namusu bir paralıktı oldu.

HOCA

— Şu Avrupalılar ne buluştu sanlar! İnsan ett yemediklerine göre birbirlerini öldürmelerinde mana ne?

KIZ ALIYI
VURDULAR

69

Yazan: MUZAFFER ESEN

Aşıkım bu tekli kurnaz gözdenin bütün tasavvurlarını altüst edebildirdi. Onun için derhal bu işin önüne geçmek istedi:

— Seninle beraber yaşamak için her tehlikeyi göze almak, uzak bir diyarda envay türlü mihnete katlanmağa razıyım. Fakat saraylardan kaçmak o kadar zor bir iştir ki... Daha kapıdan çıkarken cellâdın kemendi boynumuza dolandır, farz muhal olarak dışarıya çıkmış olsak bile Padişah kolu uzundur, bizi nerede olsa yakalar, bulup kırıldığımız delikten çıkarır... Yine cellâd elinde can veririz. Vakti senin yanında olduğuna ölümünden asla yılmam amara.

Senelerce hasret çektikten sonra böyle birbirimize doymadan ölmek de istemem doğrusu.

Kara Mehmedin mert kafası başka birisine ait bir sarayda bu gizli birleşmeyi almıyordu, doğrusu... Binaenaleyh tekrar itiraz etti:

— Fakat burada, bu ihtisam içerisinde, ihtimalki her kapı arkasında, her duvar dibinde bir casusun gizlediği bu saray kıyılarında fısıldaşır gibi konuşduğumuz birkaç kelime ile uzun yıllardanberi artan hasretimizi nasıl dindirebiliriz sevgilim?

— Sen o işi bana bırak mehmet, yıllardan sonra bulduğumuz ilk gecenin lezzetini, istik-

bale ait karanlık düşüncelerle bozmayalım. Ben seninle sık sık buluşmak için yapılacak her işi hazırladım. Azıcık dikkat ve temkin sayesinde her türlü tehlikeden uzak kalarak rahatımıza bakabiliriz.

Kara Mehmedin hür ve geniş ufuklarda yaşamağa alışmış ruhuna ve zevkine bu saray köşesi uymıyordu. Fakat yıllardanberi gözleri bürüyen Dilduruzun hasretli şu bir kaç dakika içerisinde ona her şeyi unutturmuştu. Binaenaleyh kendisini Dilduruzun kolları arasına bıraktı.

Gece hayli ilerledi. Dilduruz la Kara Mehmet hâlâ konuşuyorlar. Yılların ruhlarından biriktirdiği ızdırabı anlatıyorlar; Kara Mehmedin sesi bazan hıçkırlarla düğümlenerek, bazan neşe ile coşarak, bazan öfkeyle titreyerek Dilduruzdan ayrı geçen yılların felâket ve elem des-

tanı okuyor, ıztırapların en samimisini, içten gelen seslerin en temiz dilendirdiyor.

Dilduruz da söylüyor, o da Kara Mehmedin uzak geçen yıllardaki acıyı anlatmağa çalışıyor. Fakat sözleri yürekten gelmiyor... Bütün bu mevhum ıztıraplar, günlerce düşünülmüş uydurmuş bir masalın ölçülü, tartılı sözcüklerinden başka bir şey değildir. Güzel gözdenin dudaklarından dökülen bu sözler, birleşmenin serabile sarhoş olan Kara Mehmedin ruhunda derin yaralar açarak, en coşkun bir ıtıraktan daha kuvvetli tesirler yapıyor... Kadırgadaki evden Padişah sarayına kadar yükselen kurnaz kadm Kara Mehmede her istediğini yaptıracağına emindir.

Güzel gözde, uydurma elemelerin hikâyesini son günlere kadar getirdi. Sarayda geçen zevk ve sefahat günleri bile bir acı kaynağı halinde ve matem ren-

gine boyayarak Kara Mehmede anlattı... Etrafında dolaşan her göğeden bir tehlike beklediği, günün her saatinde yediği, içtiği hiç bir şeyden emin olmadığını, ölüm gölgesinin her dakika almaya dokunduğunu söyledi.

Bu sözleri işiten Kara Mehmet artık kendisini tutamamıştı:

— Pekî öyledir de burada bu kadar korkulu bir ömür süreceğine, neden her şeyi göze alarak benimle beraber gelmek istemiyorsun... Hem kimbilir, belki bu kaçma işi çok tehlikesizdir de. Benim donanmada emin arkadaşlarım var. Onlarla birleşir, bir Ceneviz kalyonu kiralarız. Allaha sığınarak denize açılırız.

Dilduruz hiç işine gelmeyen bu bahsi derhal kapatmak istedi ve cazibesini bir kat daha artıran en oynak tavırlarından birisiyle elile Kara Mehmedin ağzını kapadı:

— Sabırlı olun... Onun da vakti gelir bir gün. Fakat şimdilik saraydan bir yere gide-mem. Hem de şimdiye kadar anlattığım tehlikelerden daha büyük bir tehlike ile karşı karşıya olduğumu bildiğim halde... Kara Mehmet endişe ve merakla sordu:

— Bu imalı, kinayeli sözlerin den hiç bir şey anlamadım Dilduruz... Ne demek istiyorsun? Bugünlerde seni sarayda tehdit eden büyük bir tehlike mi var?

— Evet!.. — Yoksa bu tehlike benim yüzümden mi?

Dilduruz oynak bir gülüşle güldü:

— Hayır, dedi. Müsterih ol... Seninle görüşmek etrafımı zanan düşmanlık ağlarını daha fazla sıklaştırmış değildim. Eskiden ne kadar tehlike deysem şimdi de yine aynı tehlike içerisindeyim. (Devamı var)

Diktatörün Aşku

6

VE kısa bir süktü mü teakip ilâve etti:
— Zaten böyle bir teşebbüs ten tayda da beklenemez. Taldek avlarını kaçırmasın.

Yeni bir süktü... hepsi bu fikrin doğruluğunu tasdik ediyordu. Fakat Ronald birden isyan etti:

— Bununla beraber arkadaşları mıztı, kurtarmak için hiçbir teşebbüs yapmaksızın, ölüme terk edemeyiz. Etmeliyiz! Zavallıları Aldığı cevap, meyasane iç çekişleri oldu. İhtiyar mırıldandı:

— Heyhat! Kurtaramıyacağız, elimizden hiçbir şey gelmez. Ronald güzel kuzinine dönmüş tü:

— Mariya, onları ölüme bırakamayız değil mi? Sen bir şey yapamaz mısın?

Mariya ayağa kalktı. Hafif işiğin eski bir heykel manzarası verdiği sararmış çehresi mertçe bir kararın ifadesini taşıyordu. Gözleri isyankâr bir ışıkla parlıyordu.

Sakin göstermeğe çalıştığı fakat hiddetten titriyen bir sesle teklif etti:

— İster misiniz Taldeki öldürüyüm?

Altı ihtilâlcî, kontes Bolsberg, diktatörü öldürmek teklifiyle karşılaşıncı ona aynı zamanda hem hayranlık, hem de hayretle bakırlar. İlk mukabelede bulunan Ronald oldu:

— Ah hayır Mariya! Sen yapma, bu işi sen yapma!

— Bu işi yapabilmek için en müsait vaziyette bulunan benim.. Haydi cevap veriniz, onu öldürmemi istiyor musunuz?

İhtiyar cevap verdi:

— Hayır.

Genç kadın, kendisinden bir lütuf esirgenmişçesine, müteessir soru:

— Nigin?

İhtiyar adam onun yanına geldi, babaca bir şefkatle ellerini tuttu:

— Çok cesursun yavrum ve sana bilhassa teşekkür ederiz. Fakat teklifini kabul edemeyeceğiz.

— Nigin? Hayatımı bu gaye uğruna feda etmeği çoktan göze almış bulduğumu biliyorsunuz.

— Biliyoruz ve gayemizize fayda olacağından emin bulursak bu fedakarlığı da istemekte tereddüt etmeyiz. Fakat Mariya şimdi hayatın bize ölmekten daha faydalıdır.

Mariya içini çekti:

— Yaşamak bana ölmekten daha güç geliyor. Biraz evvel düşmanımızın alkışlanmasına tahammül edemiyen sizler, benim hergün sarayda nefret ettiğim bu canavarın karşısında ne ıstırah çektiğimi biliyor musunuz? Kendisini elimle öldürmek istediğim halde ona itaat etmenin, nazikâne cevap vermenin, onun için çalışmanın ve kendisine sadık görünmenin bana ne kadar acı geldiğini anlamıyor musunuz?

Yemin ederim ki katil olmak câsus olmaktan bana daha kolay gelecektir!

Mariya heyecanlanmıştı, gözleri yaşlıydı. İhtiyar asilzade, onun elleri içinde tuttuğu ellerinin titrediğini hissediyordu.

— Oturunuz Mariya.. Sakin olunuz ve beni dinleyiniz.

Evet, sizin gibi temiz ve dürüst ahlâkları biri için bu işin ne kadar güç olduğunu biliyoruz.. Fakat gaye için en faydalı şekil budur.

Taldeki bu sırada öldürmek, onu mazlûm mevkîine geçirmek ve kendisi kadar zalim olan maiyetinden birisinin diktatör mevkîine geçmesini temin etmekten başka bir şeye yaramaz.

Yabancı bir memlekette mülteci olarak ıstıraptan ve sefaletten ölen muhterem babanıza ağıladığınız sırada sizi buluşumuzu hatırlayın Mariya..

Mariya başını önüne eğdi ve bir hakkırtı zaptetmeğe muvaffak olamadı:

— Evet hatırlıyorum.

— Sizin gibi malûmatlı, zeki ve bilhassa çok cesur bir kıza ihtiyacımız vardı. Silvanıyaya dönebilmeniz için size sahte nüfus evrakı temin ettik. Sizi, o zaman istifade ettiğimiz bazı hâmler sayesinde saraya âlelâde bir kâtip olarak yerleştirdik.

Siz bu işe girer girmez rolünüzü fevkalâde yaptınız. Taldekin kâtibeliğine kadar yükseldiniz.

Şimdi sayenizde onun bütün projelerini biliyoruz ve intikamımızı en emin şekilde hazırlamak imkânlarına malik bulunuyoruz.

Fakat vazifeniz bitmedi Mariya.. Taldeki bir köpek gibi gebertmeden önce bize, onun memleketi felâkete sürüklediğini katı bir şekilde isbat eden sarıh bir delil, inkârı gayrikarîbîl, eliyle yazılıp imzalanmış bir vesika lâzım.. Böyle delil elde edersek sadece rejimin bütün muhalifleri ayaklanmaz, aynı zamanda Taldekin eski arkadaşları da kendilerine ihanet edildiğini anlayarak isyan ederler.

İhtiyar, sesinin âhengini değiştirip resmi bir tavır takınarak devam etti:

— Taldeki öldürmezden önce onun Atmanya ile yaptığına emin olduğumuz gizli ittifak muahedesi-

Bize bu muahedeyi getiriniz; o zaman Taldek efsârumumiye karşısında mahvolmuş demektir. İşte o gün, kontes Mariya dö Bolsberg Silvanıya üzerinde kurtuluş güneşi doğacaktır!

Ronald, heyecanla söylendi:

— Mariya sen memleketin kurtarıcısı olacaksın!

Mariya düşünceli bir tavırla mırıldandı:

— Öyle olmasını temenni edelim.

Bir süktü müteakip ilâve etti:

— Fakat o zamana itizaren arkadaşlarımızın idam emrini Klaynosa götürmek mecburiyetindeyim.

Gene anl bir süktü oldu ve bu süktü tesadüfün acı bir istihzasiyle yukarıki salondan gelen kahkahalar sesleri bozdu.

Nakleden: Fethi Kardeş

ni ele geçirmek lâzım.. Kontes Mariya dö Bolsberg, bu muahedeyi ele geçirip bize vermeği, tahkire uğrıyan, serveti elinden alınan babasının hatırası namına, vaadettiniz.

Mariya cevap verdi:

— Vaadimi inkâr etmek niyetinde değiliz prens Matyas Çerni.. elde etmek imkânını bulur bulmaz bu muahedeyi size vereceğim.

Peki, Taldeki öldürmekten, ulvî gayemiz için, şimdilik sarfınazar ediyorum. Fakat size evvelce de söylemiştim: Bu muahedeyi ele geçirmek son derece müşkül bir iş.. Bir demir kasada bulunduğunu biliyorum ama kasa nerede? Bunu henüz öğrenemedim.

— Elbet onu da öğreneceksiniz Mariya.. Siz buna muvaffak olacaksınız. Size itimat ediyorum.

Komik film gösterilmekteydi. Salondaki gürültülü neşe bodruma kadar taşıyordu. Peşlerini bırakmayan zabıta kontrolundan bir sinema salonunun emniyet verici karanlığında bir müddet için kurtulmuş bulunan zavallı Sen Veslasılar ne eğleniyorlardı! Tepinen ayaklarının altında, memleketlerinin faciâsından bir sahne oynanmakta olduğundan hiçbirisi şüphe etmiyordu.

Prens Matyas Çerni ağır ağır konuştu:

— Arkadaşlarımız, bu işe girenlerken esasen hayatlarını feda etmeği göze almışlardır. Onların fedakarlığı bize teşvik ve gayret vesilesi olsun..

İlâve etti:

— Onlar için dua edelim! Bodrumun kömürlü zeminine diz çöküp ellerini birleştirdiler.

Prens söylediği lâtince duayı hepsi tekrarladı:

— *Miservatur vestri omnipotens Deus et dimissis peccatis vestris, perducet vos ad vitam...*

Bu, arasına salondan gelen kahkahaların karıştığı hazin bir sahnene oldu. İhtilâlciler başlarını öne eğmişler, bu gayrikarîbîl tahammül neşe içinde daha kolaylıkla kendi kendilerine kalabilmek için gözlerini kapamışlardı.

Mariya, başı dik, gözleri açık dua ediyordu. Müthiş bir irade kuvvetiyle haricî gürültüyü duymaz olmuştu.

Ronald, biribirini takip eden heyecan sahneleriyle sinirleri bozulmuş, çocuk gibi ağlıyordu.

—V—

— İşte bu zarf içinde de ekse-lânsın emirlerine müteallik bizzat verdiği tafsîlât ve tefferuat..

Militza Valnoris, Stefan Taldek'ten aldığı zarfı emniyeti umumiye müdürüne uzattı. Klaynof bunu aldı, açtı, içindeki kâğıtlara kısa bir nazar attı ve sarardı.

— Ekselânsın merasimi, halk üzerinde tesir yapması için emretmiş olacaksınız. Fakat bu beklenilen aksitesiri de yapabilir? Sizin fikriniz de bu değil mi?

Valnoris soğuk bir tavırla mukabele etti:

— Ekselânsın emri böyle; benim fikrim yok.

Klaynof mütevekkilâne boynunu büktü. Sahî, kâtip, şefin emirlerini asla münakaşa etmezdi.

— Peki, dedi.

Fakat, elinde tuttuğu kâğıdı bir daha okuyunca mırıldanmaktan kendisini alamadı:

— Fena iş!

Valnoris lâkaydane bir tavır takınarak sordu:

— Neden? Bu şekilde bir işi ilk defa tertip etmiyorsunuz?

— Evet. Fakat bu sefer mahkûmlar arasında bir kadın, hem de

yaşlı bir kadın var. Üstelik ekse-lânsın istediği şekilde bu işe gürültülü bir şekil verilmesi bana tehlikeli olacak görünüyor.

Militza Valnoris kalbi ıstırah içinde olmasına rağmen gülmeğe muvaffak oldu:

— Suçluların tarafınızdan değil de başkası tarafından meydana çıkarılmasına üzüldüğünüzü itiraf ediniz.

Bu söz zabıta şefinin izzeti netisine dokundu:

— Suçluları meydana çıkaran büyük bir maharet göstermiş değil ki.. Kendisine tesadüf yardım etmiş; daha doğrusu her şeyi tesadüf yapmış.

— Ya? Nasıl olmuş bu iş?

— Biliyorsunuz ki Şefin resmi zabıta teşkilâtı haricinde, mükâfata çalışan ve cemiyetin her sınıfına mensup hafiyeleri var.

— Evet.

— İhtiyar gazeteci kadın, bu hafiyelerden birine yanlışlıkla işaretili gazetelerden birini vermiş. Hafiyelerdeki delikleri görünce bunun şüpheli bir şey olduğunu anlıyarak gazeteyi sefe götürmüş.

O gün derhal gazete satıcısı kadın gözhapsine alındı ve ondan gazete alanların gazetelerini bakıldı. İçlerinden ikisinin gazetesinde şifre delikleri vardı. İdam edilecek olan iki delikanlı işte bu adamlar!

— Ya?

Valnoris belli etmemeye muvaffak olduğu büyük bir heyecan içindeydi. O akşam saraydan çok geç çıkmış ve gazeteci kadının dükkânını kapalı görmemek için önünde durmayarak geçip gitmişti. Eğer saraydan her zamanki vaktinde çıkmış ve gazete almış olsaydı takip edilecek ve idam olunacaklar arasında kendisi de bulunacaktı. Taldek, o akşam onu sarayda geç vakte kadar alıkoymakla bilmiyerek can düşmanının hayatını kurtarmıştı.

Sordu:

— Bu gazetelerdeki şifre çözüldü mü?

Diktatörün aşkı

(Devamı var)

Hikâye

İçî uyuyanlarla dolu kompartımana, Eskişehirden dört kişi daha bindi: Karı, koca olarak bir bayla bir bayan, bir çocuk, ve çocuklarına bakacağına benzeyen bir kız.

Bayan kompartımana paldır küldür girdi; kendininkileri koymak için başkalarının valizlerini altüst etti; yolcuların ayaklarını ezdi; kendisine yardım etmediği için kıza çıkıştı. Koca, karısının becerikliliğini görmekten memnun, kurnaz bir yüzle gülümsüyerek öziiriliyordu. Kız koridorda kalmıştı. Çok güzel bir köylü kıza; ona yerlerini memnuniyetle verecekler vardı. Halbuki bayan, onun orada kalacağını söyledi:

— Şimdi kontrol gelir, bileti üçüncü bir de ceza verirdi. Üçüncü mevkii bulabilirsin değil mi?

Bay:

— Ben götüreyim onu, dedi ve karısının göz işaretini görmemezlikten gelerek kızın arkasına düştü. Koridorda kalabalığın arasından yol açmak ister gibi yaparak iki defa omuzunu sıktı. Üçüncü mevkî vagon hemen hemen köylülerle doluydu.

— Bir genç köylü, yanını gösterdi:

— Buraya oturun..

Kız, kıpkırmızı, şaşkın, ağzını açmadan oturdu.

Bay, daha tren kalkmadan:

— Sana yiyecek alayım, dedi, ama bayana söyleyeyim deme.

— Yersin ve uyursun. Ya nağıntı çimdikiyerekle ilâve etti:

— Geceleyin bir şeye ihtiyacın var mı, diye seni gelip bulurum, anladın mı?

Genç kız, bu alâkaya şaşıp, daha gözünü ilk defa kaldırmak istedi, yanındaki delikanlınmış güldüğünü görmüştü.

Kıpkırmızı kesildi, başını eğdi.

Yanındaki sordu:

— Uzağa mı gidiyorsunuz?

— Adapazarına..

— O bayla yalnız mı?

— Öteki bayan da var.

— Bunlarla çoktanberi mi berabersin?

— Hayır, bu sabahtanberi annemle gelmiştim. Onların yanında çalışacağım.

Bu anne sözü, boğazına, bir gözyaşı halinde çıkar gibi oldu. Yutkundu. Göz kapaklarını açıp kapadı. Sustular. Delikanlı ona bakıyor, kalbinde yeni bir tatlılık duyuyordu. Fakat konuşacak bir şey bulamıyordu. Bir ara, raftan bir çıkım aldı, açtı. Sonra kıza sordu:

— Yemez misin?

— Hayır, karnım tok.

— Ama canım, biraz cesur olmalı!

Sonra tır parça peynirle bir dilim ekmele uzatarak ilâve etti:

— Bir öğlâyım, istahınız açılır.

Genç kız ikramı kabul etti. Arada kız adını Fatma, delikanlı Mehmet olduğunu söyledi. Sonra karşı karşıya geçtiler. Dizlerinde yiyecek çıkmı, yemiye koyuldular. Fatma, gülümser tatlı bir yüzle delikanlınm bir başka tarafa baktığı sırada ona derin bakışlarla bakıyor, fakat bu bakışlarının onun tarafından yakalanmamasına dikkat ediyordu.

Çok geçmeden Mehmedin bir kaç arkadaşı bu sofraya karış-

mıştı. Genç kız artık ufak kahkahalar atıp duruyordu.

O anda kompartımanın kapısında, Fatmayı oraya getiren bay göründü:

— Yedin mi, Fatma?

Sonra bir küçük paketi ona uzatarak ve içeri girerek:

— Bak sana ne getirdim, dedi.

Fatma, enlayan bir kahkaha ile güldü. Bay yanına yaklaştı:

— Bayan uyudu. Sana biraz arkadaşlık edeyim mi?

Ve kızın yanındaki boş yere oturacak oldu; fakat öbür baştaki köylü ayaklarını uzatarak:

— Müsaade edin, dedi. Ben uyuyacağım.

Fatma, hâlâ şen şen gülüyordu. Adamcağız sarardı, sonra, kravatını tutarak:

— Peki, peki, dedi. Rahatınıza bakın; ben gidiyorum.

Bulanık gözlerle Fatmaya bir şeyler ifade etmek için bak-tı. Bir şey söylemeden kompartımandan çıktı. Koridordan:

— Fatma, ben tekrar gelirim, diye seslendi. Çekilip gittiği zaman kompartımandan alaylı bir kahkaha taşmış koridora yayılmıştı.

Sabah karşı Mehmedin arkadaşları derin derin uyuyorlardı. Fatma, başı delikanlınm omuzunda, gözleri kapalı, hâlâ gülümsüyordu. Mehmet uyumuyordu. Güzel yol arkadaşına sarılmış, onun rahatını bozmamak için kıpırdamıyordu. Bir ara Fatma başını kaldırdı:

— Uykum yok, dedi.

— Ay şimdiye kadar uyumuyor muydun?

— Hayır, uyuyamadım.

— Öyleyse konuşalım.

Nakleden: BURHAN BURÇAK

Halbuki sustular. Neden sonra, delikanlı sordu:

— Adapazarına gidecek misin?

Fatma gözlerinin içine baktı, başını eğdi:

— Bilecikliyim, orada ineeğim. Orada işim gücüm var. O rada tanıdığım bu şimdikinden iyi baylar var. Sen de orada çalışırsın.

Fatma, onu endişeli ve kararsız dinliyordu.

— Benimle gelir misin?

Kız pencerede bir türlü renklenip şekillenemiyen sisli sabaha baktı.

O iki yıl içinde onu dudaklarla, beslediği halde bir gün birdenbire onu ortada hayali ile bırakıveren bir delikanlıyı düşündü. Hayat yeniden sonu olmayan bir hulya gibi başlıyordu. Döndü; delikanlıya sarıldı.

Fatma uyandı mı?

Tren bir istasyonda henüz durmuştu.

Bir yandan karışmış saçlarını düzelterek, kırmızılaşmış kurnaz gözlerle kompartıman kapısında görünen bay, Fatmayı göremeyince oradakilere sordu. Onlar açık kapıyı gösterdiler. Birinin ayaklarını çığneyerek koştı ve kapıdan uzandı. Göremeyince tekrar sordu. O zaman Mehmedin arkadaşı gerinerek kalktı, yanına geldi ve sis içinde birbirini çekerek uzaklaşan iki gölgeyi gösterdi.

O anda şişman, yağlı bir kadının sesi kompartıman kapısından sesleniyordu:

— Beni uyuyor sandım, değil mi? Bütün gece burada işin neydi?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Soldan sağa:

1 — Haberleşme, 2 — Mayıflanma, 3 — Mühürleme, 4 — Ter-si bir çalgıdır, 5 — Ahman-yada bir nehir, bilgi, 6 — Hubub et, hediye, 7 — Tatlı su canavarı, 8 — Vatan, Adadan büyük kara parçası, 9 — Suyu akılmış, tenavül buyur, 10 — Biraderine,

Yukardan aşağı:

1 — Ustalık, 2 — Özsoyu kalma-mış, 3 — Her zaman, yahudilerin peygamberi, 4 — Bolâ, 5 — Bir renk-ten isim, 6 — Bir hayvan tehâşür edati, nida, 7 — Gök gürül-tüş, köpek, keşiğin başı, 8 — On iki aydan biri, 9 — Raci olmaklık, 10 — Bir sayı, bagına (H) gelirse Hindistan'da bir dağ silsilesi olur.

91 numaralı bulmacamızın halli:

Soldan sağa:

1 — Karabatak, 2 — Aayaltlar, 3 — Raviyan, 4 — Aban, 5 — Ni-ye, İzmir, 6 — İste, 7 — Tay, Ezed, 8 — Ka, Yi, Pisi, 9 — Traş, Şerif, 10 — Akseki, Ere,

6.8.940 Salı

19.00: Müzik: Çocuklar için, 19.15: Fasıl heyeti, 19.45: Memleket saat ayarı, ve Ajans haberleri, 20.00: Müzik: Çiftçinin saati, 20.15: Konuşma (Çiftçinin saati), 20.30: Müzik: An-kara radyosu kütme ses ve saz heyeti, 21.15: Serbest saat, 21.30: Konuşma (Radyo gazetesi), 21.45: Müzik, Rad-yo salon orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans, 22.45: Müzik, 23.00 Müzik, 23.25/23.30: Yarımkı program ve kapanış.

7.8.940 Çarşamba

7.30 Program, 7.35 Müzik, 8.00 Ajans, 8.10 Ev kadını, 8.20/8.30 Müzik, 12.30 Program, 12.35 Müzik, 12.50 Ajans, 13.05 Müzik, 13.20/14.00 Müzik: Radyo salon or-kestrası, 18.00 Program, ve memleket saat ayarı, 18.05 Müzik: Caz band (PL-), 18.40 Müzik, 19.15 Konuşma (Dış politika haberleri), 19.30 Müzik: Koşma ve semaller, 19.45 Memleket saat ayarı, ve ajans haberleri, 20.00 Müzik, 20.15 Tem-sil: Düvenler dönerken, 20.55 Müzik: Saz eserleri, 21.15 Müzik: 21.30 Konuşma, 21.50 Müzik: Amatör konserleri, 22.10 Müzik, 22.30 Memleket saat ayarı, ajans, 22.45 Müzik: 23.25/23.30 Yarımkı program, ve kapanış.